

DATO
06. sep. 2023

SAGSNR.
22-010372

Budgetnotat nr. 25

Efterskoler til ordblinde elever

Henriette Ergemann Nielsen, De Nye Borgerlige, har stillet følgende spørgsmål vedrørende Budget 2023 til administrationen:

"Hvad vil det koste at genindføre brug af Efterskoler til vores ordblinde elever? Derudover vil jeg gerne have synliggjort, hvordan karaktergennemsnittet for disse elever har udviklet sig fra vi brugte efterskolerne til idag."

Ad 1.

Dette vil afhænge af flere faktorer:

- Antallet af elever der visiteres
- Udgiften til et efterskoleophold varierer (afhængig af husstandsindtægt)
- Beslutning om forældrenes eventuelle egenbetaling

Det vedtagne budget til ordblindeefterskoler beløb sig i 2020 til kr. 1.346.000 og 2021 til kr. 1.331.000

Ordblindeindsatsen i Kalundborg Kommune blev frem til 2021 suppleret med 1 årsværk, der primært forestod screening samt individuel- og holdundervisning på de såkaldte KIK-kurser.

I forbindelse med vedtagelsen af budget 2021, blev det besluttet at omlægge den samlede indsats således, at der blev prioriteret ressourcer til forebyggende og understøttende indsatser i det samlede skolevæsen og gennem hele skoleforløbet.

Konkret blev det besluttet, at midlerne til ordblindeefterskoler skulle udfases og i stedet allokere til en opnormering på i alt 3 årsværk, som sammen med skolerne skulle arbejde mere forebyggende og understøttende på alle Kalundborg Kommunes folkeskoler. For at understøtte en hurtig indfasning af denne omlægning, bevilgede Børne- og familieudvalget et engangsbeløb i 2021 på Kr. 775.000.

Evalueringen af omlægningen af ordblindeindsatsen blev forelagt Børn- og Familieudvalget d. 10. august 2022.

Et ordblindeefterskoleophold koster i gennemsnit kr. 56.000 årligt pr. elev.

Kontakt

Ad 2:

Det er ikke muligt for Kalundborg Kommune at trække data fra efterskolernes afgangsprøver.

Derudover er det ikke jf. GDPR muligt at fremkomme med specifikke karakterer på individniveau.

Ud af de afgangselever i skoleåret 2021/2022 i Kalundborg Kommune, som de 3 ordblind konsulenter har arbejdet med og som potentielt tidligere ville have været visiteret til ordblind efterskoler, så er 34 elever gået til prøve i alle delprøver i dansk og matematik.

- Gennemsnitskaraktererne for denne elevgruppe var i dansk var på 5,44
- Gennemsnitskaraktererne for denne elevgruppe i matematik var 5,47

Det skal bemærkes at antallet af elever med ordblind vanskeligheder er større end de nævnte 34, idet det på flere skoler er lærerne på skolerne der arbejder med elever med ordblind vanskeligheder under supervision af ordblind konsulenterne.

Afsluttende bemærkninger:

Antallet af elever der kan visiteres til ordblind efterskoler dækker skoleårene 8., 9. og 10.kl.

Antallet af elever der refereres til under pkt. 2 udgør kun 9.klasses elever, ensbetydende med at der potentielt kan være væsentlig flere elever, der kan visiteres til ordblind efterskoler.

DATO
13. juni 2022

Status på ordblindeindsatsen 2021-22

1. Indledning

Kommunalbestyrelsen afsatte i budget 2020 1,16 mio. kr. årligt til en styrkelse af ordblindeindsatsen med henblik på at etablere en mere forebyggende indsats. Med de ekstra midler, som blev afsat i budget 2020, er der i alt 2,2 mio. kr. årligt til ordblindeindsatsen, hvilket er en fordobling af budgetrammen.

Den nye indsats trådte i kraft fra skoleåret 2021/22. Dette notat beskriver, hvordan den forebyggende indsats adskiller sig fra den tidligere, hvilke elementer den består af, og hvordan den praktiseres.

2. Centrale fokusområder i ordblindeindsatsen frem til 2021

2.1 KIK-kurser

Tidligere havde Kalundborg Kommune tilbudt ordblinde elever de såkaldte KIK-kurser (Kvalificerende IT-Kurser), hvor eleverne opnåede en fleksibel anvendelse af læse- og skrivestøttende teknologi (LST), når hun/han skulle læse, skrive og stave. KIK-kurserne kunne enten tages som særligt intensive eller som light kurser. De særligt intensive kurser var for elever med de største vanskeligheder. Denne kursustype varede 4-8 uger, målgruppen var elever i 4.-9. klasse. KIK-light var korte kurser, med inddragelse af forældre og lærere, for elever, der i skoleåret ikke blev optaget på de intensive kurser.

2.2 Ophold på ordblindeefterskoler

Derudover benyttede Kalundborg Kommune sig af muligheden for at tilbyde ordblinde elever ophold på ordblindeefterskoler i 8., 9. og 10. klasse. Forældres udgifter til elevernes ophold er delvist blevet dækket af kommunen. For skoleåret 2020/21 blev der givet et fast tilskud på 39.000 kr. pr. år til ordblinde elever, der ønskede ophold på en ordblindeefterskole.

Med den nye forebyggende ordblindeindsats blev dette tilskud fra skoleåret 2021/2022 justeret til at være det almindelige tilskud fra staten på lige fod med andre efterskoleophold.

2.3 Evaluering af ordblindeindsatserne

Imidlertid viste interviews med relevante fagpersoner, at de intensive KIK-kurser havde kapacitetsudfordringer i forhold til at dække behovet hos elever med ordblindhed. Mere generelt viste ordblindeindsatserne at have udfordringer med at få elevernes nye faglige viden om LST (læse-stave teknologierne) bragt i spil i klasserummene på skolerne og hos lærerne. Det var sværere i praksis at sikre en god overgang fra KIK-kurset til den

Kontakt

Sagsansvarlig:
Fagcenter for Børn, Læring og UddannelseKalundborg Kommune
Holbækvej 141 B
4400 Kalundborg

almindelige undervisning på skolen. Elever, der var væk på KIK-kursus, oplevede et godt fællesskab med de øvrige elever med ordblindhed, men gik både glip af den almindelige undervisning i klassen, samt det sociale samvær med klassekammeraterne.

Desuden var det fagpersonernes oplevelse, at ikke alle lærere havde den nødvendige viden om ordblindhed, kendskab til programmerne og forståelse af egen rolle i at understøtte de ordblinde elever i at bruge det, de havde lært på kurset, når de kom tilbage til egen klasse.

3 Ny ordblindeindsats med et forebyggende sigte

Børn- og Familieudvalget bevilligede 775.000 kr. fra udviklingspuljen på skoleområdet til rekruttering af ressourcepersoner i efteråret 2020 mhp. gradvis opstart af en mere forebyggende ordblindeindsats gældende fra januar 2021. Der blev opnormeret fra 1 til 3 ordblindeteknologer. Tilførslen af de ekstra ressourcer betød, at ordblindeteknologerne i højere grad blev i stand til at hjælpe skolerne med at udvikle ordblindevenlige undervisningsmiljøer.

3.1 Elementer i den forebyggende tilgang og forankring i praksis

Kapacitetsopbygningen inden for ordblindeområdet har medført, at ordblindeteknologerne kan arbejde langt mere helhedsorienteret og sammenhængende, således at elever med ordblindhed kan understøttes tidligt og direkte i sit nære miljø i klassen og på skolen, i stedet for at blive undervist uden for skolen og løsrevet fra de sociale og faglige sammenhænge som vedkommende indgår i.

Den nye forebyggende indsats indeholder et princip om, at ordblindhed eller risiko for ordblindhed skal afdækkes så tidligt som muligt, og at disse elever herefter skal sættes i stand til at bruge læse- og skrivestøttende teknologi (herefter kaldet LST) i den daglige undervisning på skolen.

I forbindelse med omlægningen af ordblindeindsatserne, er der lavet en faglig vurdering af udbuddet af LST, og det blev på den baggrund besluttet, at Kalundborg Kommune skulle overgå fra CD-ord til Appwriter. Appwriter er mere brugervenligt og er også den teknologi, der benyttes på ungdomsuddannelserne.

De tre ordblindeteknologer understøtter den tidlige afdækning på skolerne, underviser eleverne i brugen af LST og arbejder med inkluderende ordblindeundervisning, hvor elever med ordblindhed og elever med usikker fonologisk kodning støttes i klasserummet i samarbejde med lærerteamet. Ud over den direkte understøttelse i klasserne tilbyder ordblindeteknologerne sparring om testresultater og supervision i undervisningen, med henblik på udvikling af ordblindevenlige læringsmiljøer i alle fag. Der tilbydes vejledning samt en række forskellige oplæg og kurser for lærere og forældre, så ordblinde elever kan få den bedst mulige støtte i brugen af LST i det daglige, også når ordblindeteknologen ikke er i klassen. Elever på skolerne uddannes desuden til Appwriter-agenter, så de kan hjælpe hinanden i Appwriter.

De tre ordblindeteknologer er hver især tilknyttet et distrikt, hvor de varetager den primære kontakt til skolerne i distriktet. De kommer fast på skolerne og arbejder fysisk derfra med at give højt kvalificeret støtte til elever med ordblindhed og deres lærere. Lærere og ledelse på den enkelte skole kan booke den tilknyttede ordblindeteknolog direkte via besked i Aula, på mobil eller i Outlook.

Ordblindekonsulenterne tilbyder nye perspektiver på eleven, klassen og undervisningen, og bistår på denne måde med at udvikle læringsmiljøer omkring ordblindhed. Samtidig etablerer de en varig og tæt samarbejdsrelation til klassens lærere, hvorved de kan vejlede lærerne specifikt om brugen af LST i undervisningen, samt mere generelt i forhold til hvad det vil sige at være ordblind, og de personlige udfordringer der er forbundet dermed.

Ordblindekonsulenterne har en bred vifte af tilbud til såvel ordblinde elever som til lærere og forældre på skolerne. En samlet oversigt over tilbud ses i Årshjulet for ordblindeteamet (bilag 1).

3.2 Evaluering af den forebyggende ordblindeindsats

Fra skolerne er der en samstemmende positiv oplevelse af, at den forebyggende og tidlige indsats på ordblindeområdet, som har været praktiseret siden 2021, er meget hjælpsom i det daglige arbejde, både for elever, de enkelte lærere og for skolerne som helhed.

Der bliver bl.a. peget på, at der er kommet en anden tilgang til arbejdet med undervisning af ordblinde elever. Arbejdet med ordblindhed og de forskellige metoder og værktøjer der er til rådighed, og tilbydes af ordblindekonsulenterne, ses som noget der kan integreres i den daglige undervisning med *hele* klassen, og derfor noget mange elever kan drage nytte af, ikke bare den ordblinde elev.

Samtidig tilbydes muligheden for, at man som lærer kan blive vejledt i det IT-tekniske omkring anvendelse af programmerne, samt kompetenceløftet i hvordan man konkret kan arbejde praktisk-pædagogisk med at inkludere ordblindeundervisning i klassefællesskabet.

Dertil kommer, at det bliver betragtet som en stor fordel, at ordblindekonsulenterne er synlige og tilgængelige på skolerne på jævnlig basis. Ved fysik at være til stede i skolens personalerum indgår de som en vigtig del af det pædagogiske arbejde med at skabe motiverende læring, der udvikler og danner eleverne til at kunne indfri deres potentiale.

Således udtaler en lærer fra Årby Skole:

”Det er nemt at tale med jer, når I er her fysisk. Det med at lave en grundig gennemgang med eleverne i klasserne, gør at vi er flere til at huske det, vi lærer”

En elev fra Gørlev Skole siger: ”(ordblindekonsulent) har været en tryghed for mig, hun hjælper mig med min ordblindhed, som jeg har det svært ved.”

Forældrene til samme elev: ”(ordblindekonsulent) har været med til at holde modet oppe hos vores dreng, hun har været en sikker havn for ham, hvor han har kunne vise sin sårbarhed og usikkerhed. Vi er dybt taknemlig for at (ordblindekonsulent) har kunne se vores søn og forstå ham.”

Bilag: Årshjul ordblindeteamet

Årshjul Ordblindeteamet 2022/2023

Undervisningstilbud:

Kurser til elever og personalet kan ses i vores kursuskatalog, der er sendt med årshjulet og lagt ud på lærerværelserne.

Årshjul og kursuskatalog kan ligeledes ses via Teams - Læsevejledernetværket, Børnehaveklasseledernetværket og skolernes fælles vidensbank.

Appwriter-agenter

Uddannelse af Agenter til jeres skoler, så eleverne kan hjælpe hinanden i Appwriter.

Fælles møder for alle Appwriter agenter afholdes kommunalt - formålet er sparring og ideudveksling på tværs. (Datoer meldes ud til læsevejledere).

Inkluderende ordblindundervisning

Støtte til elever med ordblindhed og elever med usikker fonologisk kodning i klasserummet i samarbejde med lærerteamet.

Tilbud til skolerne:**Forældresamarbejdet/forældremøder**

Vi kan deltage til skole-hjem-samtaler om ordblindhed samt forældremøder.

Møder for pædagogisk personale

Oplæg om: fx Ordblindhed, inkluderende læringsmiljø for ordblind elever. Møderne tilrettelægges ud fra skolens behov.

Ledelse/lærere/læsevejleder/ordblindelærere

Sparring om ordblind, undervisning, LST og testresultater.

Supervision

Vi kan lave supervision i undervisningen, med fokus på udvikling af ordblindvenlige læringsmiljøer.

Cafe møder

Vi afholder cafemøder for forældre/elever på jeres skole, efter aftale.

Testning

Vi kan hjælpe med sparring vedrørende testning på skolerne.

Handleplaner

Sparring til udarbejdelse af ordblind og usikre fonologiske elevernes handleplaner.

Individuel samarbejdsrunde

Efter diagnosticering af ordblindhed, deltager vi gerne i samarbejdsrunde med elev, forældre og skole.

Arrangementer:	Efterår 2022			Vinter 2022/2023		Forår 2023				
	September	Oktober	November	December	Januar	Februar	Marts	April	Maj	Juni
Appwriter Lærerkurser	X	X			X	X				
Ordblindeuge:		<u>Uge 40</u>								
Appwriterkursus forældre (efter aftale)										
Terminsprøver/støtte			X	X	X					
Støtte til Appwriter på skolerne	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sparring angående testning med National ordblindetest							X	X	X	X
Eksamensforberedelse		X	X	X						
Risikotest for ordblindhed 0. klasse									X	X
Risikotest for ordblindhed 1. klasse					X	X			X	X
Uddannelse af nye Appwriter agenter									X	X
Fælles Cafe møder		<u>Uge 40</u>						<u>Uge 16</u>		

Kontaktoplysninger:**Hanne Rude:**

Kontaktperson for: Skolen på Herredsåsen, Nyrup, Rynkevan almen og IC, Rørby og Årby skole, samt sprogklasser, Sigrid Undset

Mail: hard@kalundborg.dk

Mobil: 4045 0469

Tina Hertz:

Kontaktperson for: Hvidebæk, Tømmerup, Svebølle, Raklev, Rynkevang Inklusionscenter og Firhøj, Svallerup/Kathøj, Sigrid Undset

Mail: tihr@kalundborg.dk

Mobil: 2478 9676

Mette Birkemos:

Kontaktperson for: Høng, Buerup, Kirke Helsinge, Gørlev og Inklusionscenter, Sejerø, Løve-Ørslev, 10. klasse, Sigrid Undset

Mail: mekl@kalundborg.dk

Mobil: 2345 2723

Info:

I ugerne 31, 32 og 25, 26 arbejdes der i teamet. Aftaler kan laves efter behov.

Booking:

Lærere: Laver aftaler med os via besked i Aula eller mobil. Vi kan ikke bookes via Aula kalenderen.

Ledelse: Kan booke os i Outlook kalenderen, via mail eller mobil

NOTAT